

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА**

Јун 2021.

Београд, јул 2021.

Садржај:

Уводна напомена.....	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	4
Инфлациона очекивања становништва.....	6
Нумерички и описно исказана инфлациона очекивања становништва	6

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Ипсос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, од марта 2014. о очекиваном међугодишњем расту цена за две године унапред, а од фебруара 2021. и о очекиваном међугодишњем расту цена за три године унапред.

Резиме

Према резултатима анкете агенције Ипсос из јуна, краткорочна инфлациона очекивања представника финансијског сектора налазе се на централној вредности циља Народне банке Србије (3,0%) и нешто су виша него у претходној анкети (2,5%), што би могло да се доведе у везу с привременим порастом инфлације. Инфлациона очекивања привредника су нижа и наставила су кретање око нивоа од 2,0%, колико су износила и у јуну. Уобичајено виша од очекивања других сектора, очекивања становништва су остала непромењена на нивоу од 10,0%.

Када је реч о средњорочним очекивањима (за две и три године унапред) она се код свих институционалних сектора крећу близу нивоа краткорочних очекивања – финансијски сектор око 3,0%, привредници 2,0%, становништво 10,0%.

Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

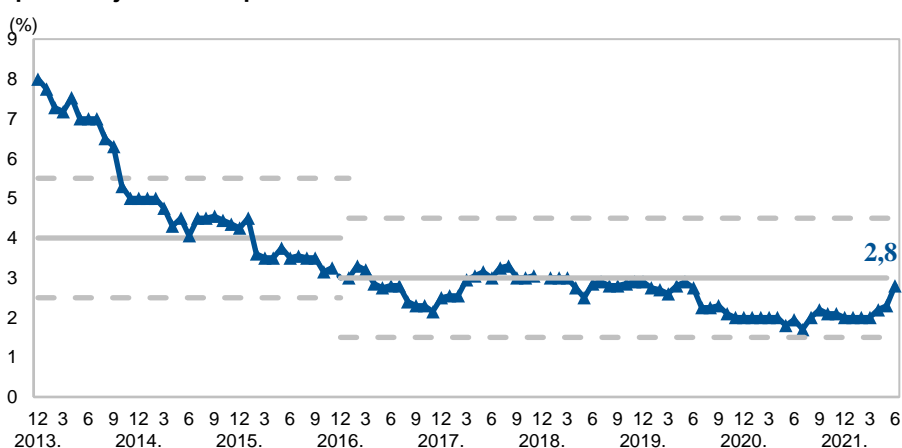
Инфлациона очекивања финансијског сектора

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора су, највероватније под утицајем текуће инфлације, умерено порасла, и у јуну су, према анкети агенције Ипсос, износила 3,0% (2,5% у мају).

На сличном нивоу, тј. близу централне вредности циља, налазе се и очекивања за годину дана унапред према резултатима јулске анкете агенције Блумберг и износе 2,8%.

Јунска вредност композитне мере инфлационих очекивања финансијског сектора¹ износи 2,8% (2,3% у мају).

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

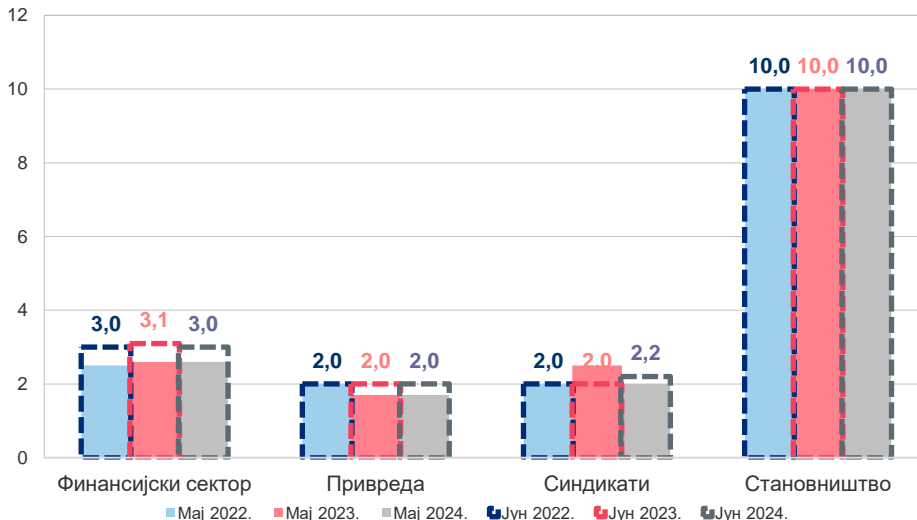
Када је реч о средњорочним очекивањима представника финансијског сектора, она су такође благо порасла и, слично краткорочним, крећу се око нивоа од 3,0%. Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора се од увођења овог питања у анкету (март 2014. године) крећу у границама циља.

Инфлациона очекивања привреде

Очекивања привредника за годину дана унапред остала су непромењена у односу на претходну анкету и износе 2,0%. Средњорочна очекивања (за две и три године унапред) су нешто виша него у мају и изједначила су се с краткорочним очекивањима на нивоу од 2,0%.

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета агенција Ипсос и Блумберг. На тај начин банкама с већим тржишним учешћем даје се већи утицај на агрегирани резултат.

Графикон 2. Очекивана међугодишња инфлација за једну, две и три године унапред

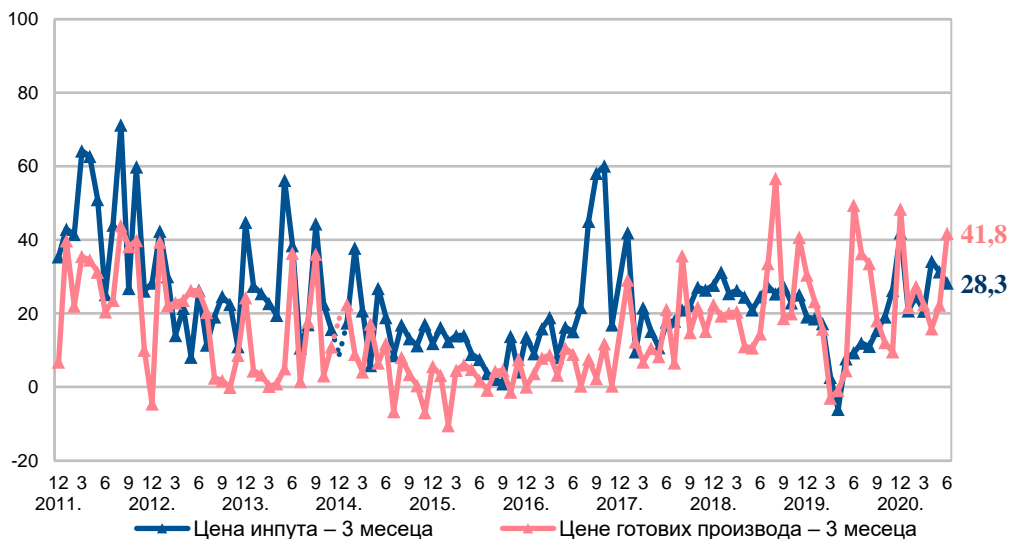

Извор: Ипсос.

Перцепција пословања привредника оптимистичнија је у јуну у односу на претходну анкету када је у питању оцена пословних услова за наредних 12 месеци. То је трећи месец заредом у коме се у бележи побољшање пословних услова, што би могло да се доведе у везу с попуштањем рестриктивних мера.

Јунска анкета бележи благи пад учешћа привредника који очекују раст цена инпута и за период од три месеца унапред, и за период од 12 месеци унапред. Насупрот томе, бележи се повећано учешће испитаника који очекују раст цена сопствених производа/услуга и за период од три месеца унапред и за годину дана унапред.

Графикон 3. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

* Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.

Извор: Нинамедија/Ипсос.

Инфлациона очекивања становништва

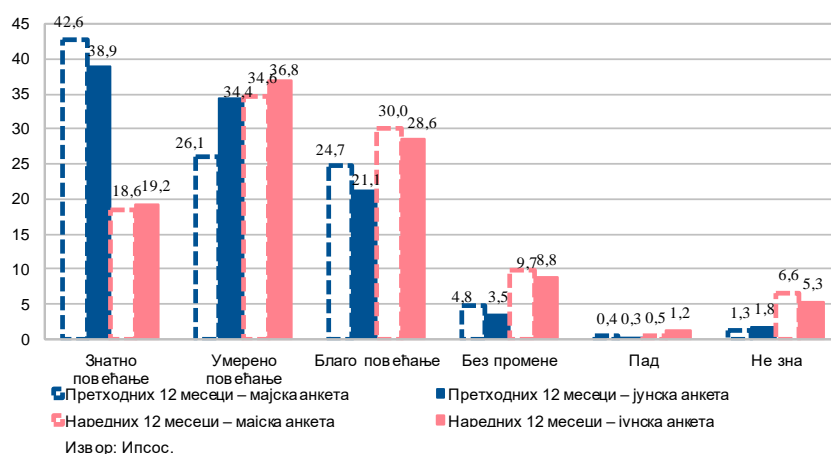
Нумерички и описно исказана инфлациона очекивања становништва

Краткорочна инфлациона очекивања становништва остала су непромењена у односу на претходни месец и износе 10,0%, а на истом нивоу налазе се и средњорочна инфлациона очекивања становништва.

И даље највећи део анкетираног становништва (око 65%) сматра да ће се цене у наредној години дана умерено или благо повећати.

Овакво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

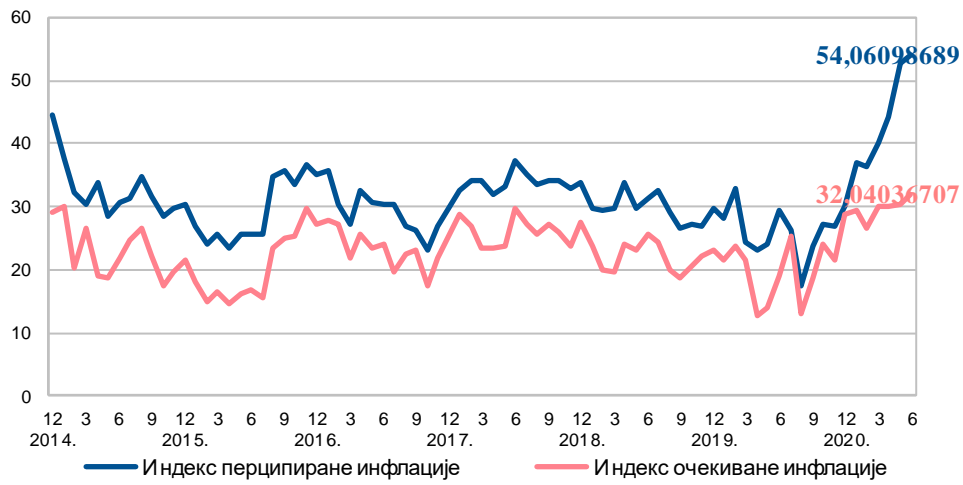
Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Становништво очекује и да ће инфлација у наредних 12 месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних 12 месеци не очекује да ће се то наставити у наредних 12 месеци и указује на то да и сектор становништва оцењује текући раст инфлације као привремен.²

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или су смањене. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. (http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf).

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва
(у индексним поенима)

Извор: Ипсос и прерачу н НБС.